

Landstingsstyrelsen

Underlag för ett skärgårdsanpassat regelverk

ÄRENDET

Finansroteln har i remiss den 13 november 2000 anmodat landstingskontoret och region- och trafiknämnden att inkomma med yttrande med anledning av fullmäktiges beslut den 10 oktober 2000 vid besvarandet av motion 1997:68 av Ove Lundgren (c) rörande skärgården som stödområde och en särskild skärgårdslag. Fullmäktige beslutade att anse motionen som besvarad samt uppdrog åt landstingsstyrelsen att påbörja ett arbete i enlighet med landstingskontorets yttrande.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsstyrelsen beslutar

att med hänvisning till vad landstingskontoret anfört hemställa att regeringen låter utreda om behov och förutsättningar finns att införa kompetensutvidgande speciallagstiftning på området.

BAKGRUND

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta att hos riksdag och regering hemställa om att Stockholms skärgård klassas som statligt stödområde och att en särskild "skärgårdslag" införs för reglering av frågor som rör arbetsgivaravgifter, fastighetsbeskattning, lokaliseringsstöd för nyföretagande samt grundläggande servicenivå rörande samhällsservice.

Vid fullmäktiges behandling av ärendet, Lf § 219, den 10 oktober 2000, beslutades att motionen skulle anses som besvarad med bifall till ett tilläggsyrkande innebärande att landstingsstyrelsen skulle påbörja ett arbete i enlighet med landstingskontorets yttrande den 5 juni 1998. I detta hade kontoret förordat att

ett förslag till framställning avseende klassningen som stödom-råde skulle redovisas. Beträffande förslaget om lagstiftning anfördes att på motsvarande sätt som i befintliga kompetensutvidgande bestämmelser borde genom speciallag eller tillägg i kommunallagen utvidgningar kunna ske till förmån för enskild näringsverksamhet inom ramen för fastställda program avseende EU:s strukturfonder för skärgårds- och landsbygdsutveckling.

Frågor som rör regional utveckling och miljö- och skärgård har härefter genom beslut i landstingsfullmäktige, Lf § 335, den 8 december 1998, LS 9811-0893, överförts från landstingsstyrelsen till regionplane- och trafiknämnden med ändring av berörda nämndreglementen. Regionplane- och trafiknämnden beslutade den 18 september 2001 att som yttrande över uppdraget avlåta skrivelse i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande den 31 augusti 2001.

Regionplane- och trafiknämndens samlade bedömning när det gäller stöd-områden och en särskild skärgårdslag är att det idag inte finns förutsättningar för sådana för Stockholms skärgård därför att:

- Stockholms skärgård idag inte har de stora problem som skulle motivera ett särskilt stödområde och en särskild lag varför det torde vara svårt att få gehör i riksdagen för sådana beslut.
- Staten har generellt sett delegerat utvecklingsfrågorna till regional och lokal nivå och avstår därför från att genom lag styra utvecklingsarbetet
- Det som skulle kunna uppnås med en skärgårdslag går att uppnå utan särskild lagstiftning, inom ramen för gällande system.

LANDSTINGSKONTORETS SYNPUNKTER

Frågor om landstingets stödåtgärder är förenliga med kommunallagens regel om allmänt näringslivsfrämjande åtgärder (2 kap 8 § kommunallagen) är tämligen ofta förekommande och har vid några tillfällen blivit föremål för laglighetsprövning, dock endast i första instans. Som exempel då gränsdragningssvårigheter kan uppstå kan anges bidrag till bryggor, transporter, fraktstöd till företagare på öar utan fast landförbindelse m.m. Sannolikt ryms flertalet av de stödåtgärder som landstinget medverkar till inom den s.k. allmänna kommunala kompetensen. Ett visst mått av osäkerhet om rättsläget föreligger ändå, varför det vore önskvärt med ett tydligare lagstöd.

I svensk lagstiftning finns sedan tidigare kompetensutvidgande s.k. special-lagar på olika områden. Som exempel kan nämnas lag (1968:131) om vissa kommunala befogenheter inom turistväsendet. På motsvarande sätt bör

kommunernas och landstingens kompetens på näringsområdet genom speciallag eller tillägg till kommunallagen kunna utökas till att omfatta stöd även till enskild näringsverksamhet inom ramen för fastställda program avseende EU:s strukturfonder för skärgårds- och landsbygdsutveckling, eftersom staten – som framgår av det tjänsteutlåtande som legat till grund för regionplane- och trafiknämndens beslut - alltmer överlämnat utvecklingsfrågorna till regional och lokal nivå.

Sven Andréason

Robert Larsson